

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 4 stycznia 2021 r. na podstawie art. 83 ust. 1 pkt 1 i art. 68 ust. 1 pkt 1 lit. a ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2019 r. poz. 300, z późn. zm.) w związku z art. 83 § 1 Ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. Kodeks cywilny (tj. Dz. U. z 2020 r. poz. 1740 z późn. zm.) i art. 300 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. Kodeks pracy (tj. Dz. U. z 2020 r., poz. 1320 z późn. zm.) Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. stwierdził, że D. W. (1) jako pracownik u płatnika składek (...) SP. Z O.O. SP. KOMANDYTOWA nie podlega: obowiązkowo ubezpieczeniom/u: emerytalnemu, rentowym, chorobowemu, wypadkowemu od 2019-03-01.

W uzasadnieniu decyzji ZUS podniósł, że płatnik składek (...) Sp. z o.o. Sp. Komandytowa zgłosił D. W. (1) do obowiązkowych ubezpieczeń społecznych jako pracownika od 1 marca 2019 r. Dokument zgłoszeniowy został przekazany 8 marca 2019 r. Za D. W. (1) płatnik składek przekazał imienne raporty miesięczne o należnych składkach za marzec i kwiecień 2019 r. w wysokości 2774,96 zł, za maj 2019 r. w wysokości 1479,98 zł oraz za okres od czerwca 2019 r. do listopada 2020 r. w wysokości 0,00 zł. W przekazanych za D. W. (1) imiennych raportach miesięcznych o wypłaconych świadczeniach i przerwach w opłacaniu składek płatnik składek wykazał od 17 maja do 18 czerwca 2019 r. wynagrodzenie za czas niezdolności do pracy, od 19 czerwca 2019 r. do 31 października 2019 r. - zasiłek chorobowy z ubezpieczenia chorobowego, od 15 listopada 2019 r. do 8 listopada 2020 r. - świadczenie rehabilitacyjne oraz od 9 listopada 2020 r. do 30 listopada 2020 r. - urlop bezpłatny udzielony na pisemny wniosek.

Przed zgłoszeniem do obowiązkowych ubezpieczeń społecznych przez (...) Sp. z o.o. Sp. Komandytowa, tj. do 17 lutego 2019 r., D. W. (1) była zgłoszona do obowiązkowych ubezpieczeń społecznych jako zleceniobiorca u innego płatnika składek. Od 17 maja 2019 r. D. W. (1) stała się niezdolna do pracy.

W toku wszczętego postępowania administracyjnego dotyczącego faktu potwierdzenia zatrudnienia i wykonywania pracy przez D. W. (1), R. R. (1) - Prezes Zarządu spółki (...) Sp. z o.o. Sp. Komandytowa, wyjaśnił iż wnioskodawczyni została zatrudniona na stanowisku pracownika biurowego, w pełnym wymiarze czasu pracy, z wynagrodzeniem zasadniczym w wysokości 2774,96 zł brutto, przekazywanym w formie przelewu. D. W. (1) świadczyła pracę w godzinach 9.00 - 17.00, w lokalu będącym w dyspozycji komandytariusza spółki - (...), znajdującym się w Ł., przy ul. (...). D. W. (1) nie była upoważniona do podpisywania dokumentów firmowych, a stanowisko, na którym została zatrudniona ściśle wiązało się z przedmiotem prowadzonej przez niego działalności, na którą składa się import, eksport oraz sprzedaż hurtowa i detaliczna ekologicznych materiałów opałowych oraz ściółek dla zwierząt.

Płatnik składek oświadczył, że D. W. (1) posiadała odpowiednie kwalifikacje i doświadczenie zawodowe umożliwiające świadczenie pracy na stanowisku -pracownik biurowy. W przeszłości D. W. (1) nie była zatrudniona w spółce (...) Sp. z o.o. Sp. Komandytowa. Jednak w związku z rozwojem firmy, dużą liczbą zdarzeń gospodarczych oraz koniecznością kontrolowania poprawności wystawianych dokumentów podjęto decyzje o zatrudnieniu pracownika. R. R. (1) wytłumaczył, że "w związku z rozwojem firmy i dużą ilością sprzedaży na przestrzeni ostatnich kilku lat, wystawiane były bardzo duże ilości dokumentów: faktury sprzedaży, zamówienia od klientów, zamówienia od dostawców, zlecenia transportowe, płatności wychodzące i przychodzące za towary i usługi. Również bardzo duża ilość wpływających do firmy dokumentów (faktury zakupu towarów handlowych, potwierdzenia odbioru towarów, faktury za usługi obce). Duża ilość dokumentów i ówczesna struktura zatrudnienia nie gwarantowały prawidłowej rejestracji dokumentów i utrzymania porządku, co mogło skutkować nieodwracalnymi konsekwencjami. Potrzebny był pracownik, który wstecznie (za poprzednie okresy) oraz na bieżąco uporządkuje dokumenty oraz na bieżąco będzie je kontrolował".

Płatnik składek poinformował, że w spółce (...) Sp. z o.o. Sp. Komandytowa w okresie od 1 grudnia 2018 r. do 28 lutego 2019 r., czyli bezpośrednio przed nawiązaniem stosunku pracy przez D. W. (1), była zatrudniona inna pracownica na stanowisku pracownika biurowego. W związku z większym zakresem obowiązków, wynagrodzenie zasadnicze wspomnianej pracownicy było wyższe. R. R. (1) oświadczył, że w czasie trwającej nieobecności D. W. (1),

na podstawie umowy zlecenia została zatrudniona inna osoba, której zagwarantowano wynagrodzenie zasadnicze w podobnej wysokości. D. W. (1) jest osobą obcą dla pracodawcy a została zatrudniona w spółce (...) Sp. z o.o. Sp. Komandytowa "z polecenia".

Do swoich wyjaśnień płatnik składek dołączył kopię następujących dokumentów: kwestionariusza osobowego D. W. (1) z 1 marca 2019 r., umowy o pracę na czas nieokreślony zawartej 1 marca 2019 r. pomiędzy D. W. (1) a spółką (...) Sp. z o.o. Sp. Komandytowa reprezentowaną przez R. P., w której jako miejsce wykonywania pracy wskazano lokal znajdujący się w S., przy ul. (...), zestawienia zysków i strat, które spółka (...) Sp. z o.o. Sp. Komandytowa wygenerowała w 2018 r. i 2019 r. oraz deklaracji PIT- 4R za 2018 r., za 2019 r. i za 2020 r.

Po przeanalizowaniu zgromadzonego materiału, Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. stwierdził, że w przedmiotowej sprawie świadczenie pracy w ramach umowy

pracę nie miało miejsca. W ocenie Oddziału, przedłożone dokumenty nie stanowią wystarczającego dowodu na podjęcie i wykonywanie pracy przez D. W. (1) a potwierdzają jedynie fakt formalnego ich sporządzenia w celu uwiarygodnienia nieistniejącego stosunku pracy. D. W. (1) została zatrudniona na stanowisku pracownika biurowego. Tymczasem płatnik składek nie przekazał żadnych dowodów (np. e- maili służbowych) stanowiących podstawę do uwiarygodnienia nawiązanego stosunku pracy.

Kwestią sporną jest także ustalenie faktycznego miejsca wykonywania pracy przez D. W. (1). W swoich wyjaśnieniach Prezes spółki (...) Sp. z o.o. Sp. Komandytowa informuje, że D. W. (1) świadczyła pracę w jednym z (...) lokali znajdujących się przy ul. (...). Z kolei w umowie o pracę wykazano miejsce wykonywania pracy: S., ul. (...).

W ocenie Oddziału, D. W. (1) nie wykonywała pracy w spółce (...) Sp. z o.o. Sp. Komandytowa, a została zgłoszona do ubezpieczeń społecznych jedynie w celu uzyskania tytułu do ubezpieczeń i prawa do wypłaty świadczeń. Wobec tego na podstawie art. 83 § 1 Kodeksu cywilnego w związku z art. 300 Kodeksu pracy organ stwierdził, że umowa o pracę zawarta między stronami, jako zawarta dla pozorów, jest nieważna, a zatem z tytułu zawartej umowy o pracę D. W. (1) nie podlega obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym jako pracownik od 1 marca 2019 r.

/decyzja k. 31-28/

Odwołanie od powyżej decyzji w dniu 17 lutego 2021 r. wniosła D. W. (1) reprezentowana przez profesjonalnego pełnomocnika.

Zaskarżonej decyzji zarzuciła:

1. naruszenie przepisów prawa materialnego, tj. art. 83 § 1 kc w zw. z art. 300 kp poprzez jego zastosowanie i uznanie oświadczeń woli stron umowy o pracę za złożone dla pozorów, podczas gdy z zawarciem umowy o pracę ustawa o systemie ubezpieczeń społecznych wiąże obowiązek ubezpieczenia emerytalno-rentowego, chorobowego i wypadkowego. Tym samym, podjęcie zatrudnienia w celu objęcia ubezpieczeniem i ewentualnego korzystania ze świadczeń nie może być kwalifikowane jako czynność pozorna, jeżeli, tak jak w przedmiotowej sprawie, praca była faktycznie świadczona;
2. błąd w ustaleniach faktycznych polegający na przyjęciu, iż umowa o pracę zawarta między D. W. (1) a (...) sp. z o. o. sp. k., dalej zwana Spółką, została zawarta dla pozorów, mimo iż D. W. (1) wykonywała faktycznie pracę na rzecz Spółki w rozumieniu art. 22 § 1 kp, tj. - pracując w Spółce na pełny etat - wykonywała powierzone jej przez pracodawcę w ramach stosunku pracy zadania;
3. dowolną i wybiórczą ocenę zebranego materiału dowodowego, w efekcie czego Organ przyjął, iż Spółka nie posiada dowodów świadczenia pracy przez D. W. (1), pomimo iż Prezes Zarządu (...) sp. z o.o. sp. k. - R. R. (1) złożył wyjaśnienia dotyczące zatrudnienia D. W. (1).

Mając powyższe na uwadze skarżąca wniosła o zmianę przez Sąd zaskarżonej decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych I Oddziału w Ł. nr (...) z dnia 4 stycznia 2021 roku poprzez orzeczenie, że D. W. (1) podlega obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym od 1 marca 2019 roku jako pracownik płatnika składek, nadto o zasądzenie od Organu na rzecz skarżącej kosztów zastępstwa procesowego wg norm prawem przepisanych.

/odwołanie k 3-6/

Odwołanie od przedmiotowej decyzji wniósł także płatnik (...) Sp. z o.o. Sp. Komandytowa reprezentowany przez profesjonalnego pełnomocnika. Decyzji zarzucił niewyjaśnienie istotnych okoliczności, błędne i niekompletne ustalenie stanu faktycznego sprawy oraz w rezultacie błędną kwalifikację prawną sprowadzającą się do uznania, że przedmiotowa umowa o pracę zawarta z ubezpieczoną D. W. (1) jest umową pozorną i nieważną, tj.:

a) naruszenie przepisów postępowania, w tym art. 7 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. -Kodeks postępowania administracyjnego (dalej kpa) w zw. art. 77 § 1 kpa i w zw. art. 80, art. 81 kpa i art. 82 kpa, a także art. 8 kpa:

- poprzez niepodjęcie w toku postępowania kontrolnego czynności niezbędnych do dokładnego wyjaśnienia wszczętej z urzędu sprawy, zaniechanie zebrania i wnikliwego rozpatrzenia całego dostępnego organowi stanowiska i wyjaśnień płatnika, a także zaniechanie przeprowadzenia dowodu z zeznań osób posiadających realną wiedzę na temat zamiaru stron przy zawieraniu umowy i na temat przebiegu pracy ubezpieczonej, a zarazem działanie wbrew zasadzie pogłębiania zaufania uczestników postępowania do władzy publicznej,

- poprzez naruszenie reguł swobodnej oceny dowodów (art. 80 kpa), poprzez wnioski w oparciu o kryteria wybiórcze, w tym niewłaściwie rozumiane i nieadekwatne do indywidualnych okoliczności rozstrzyganej sprawy oczekiwania, aby istniały dowody przybierające formę materialną (dokumentową lub korespondencji e-mail) dla uwiarygodnienia nawiązanego stosunku pracy lub poprzez błędne przyjęcie jakoby dla oceny rzeczywistego nawiązania i wykonywania stosunku pracy miał znaczenie zapis w umowie co do miejsca świadczenia pracy, podczas gdy faktyczne miejsce (jakkolwiek nie było zgodne z siedzibą pracodawcy i z zapisem w druku umowy), było miejscem istniejącym i funkcjonującym przez wiele miesięcy w określonych uwarunkowaniach remontu biura i przeprowadzki pracodawcy, a także poprzez wnioski pomijające, że kluczowe cechy podporządkowania pracowniczego odbywały się z racji zakresu obowiązków ubezpieczonej w drodze nadzoru innych osób ze struktury przedsiębiorstwa płatnika,

b) naruszenie prawa materialnego, tj. art. 6 ust. 1 pkt. 1 w zw. z art. 11 ust. 1 i art. 12 ust. 1 Usus, w związku z art. 2 i 22 § 1 Kodeksu pracy i art. 65 § 2 oraz art. 83 § 1 Kodeksu cywilnego:

- poprzez błędne przyjęcie, że w ustalonych okolicznościach, a z całą pewnością w całokształcie okoliczności, jaki wynika z analizy zgromadzonego materiału, stron nie łączył stosunek pracy, a między płatnikiem a ubezpieczoną nie urzeczywistniły się podstawowe charakterystyczne dla stosunku pracy elementy, jak podporządkowanie organizacyjne i służbowe,

- poprzez bezpodstawne odstępianie od badania zamiaru stron jaki towarzyszył im przy zawarciu umowy, a w to miejsce automatyczne niejako przypisanie stronom zawartej umowy o pracę działania pozornego, a więc zignorowanie przez organ rentowy uwzględnienia wszelkich przesłanek do zatrudnienia po stronie pracodawcy (w tym: potrzeba gospodarcza, kontynuacja wsparcia osobowego w związku z wakatem stanowiska po odejściu innej osoby, wola zapewnienia warunków świadczenia pracy za wynagrodzeniem) jak i wszelkich przesłanek do zabiegania o zatrudnienie po stronie pracownika (w tym: doświadczenie w podobnej pracy biurowej, sytuacja osobista zdrowotna i imperatyw specjalnej dbałości o trwałość i pewność relacji zawodowych, jednoznaczna chęć wykonywania pracy określonego rodzaju w warunkach podporządkowania temu pracodawcy).

Mając powyższe na uwadze, odwołujący wniósł o zmianę zaskarżonej decyzji w całości i rozstrzygnięcie co do istoty sprawy poprzez uznanie, iż płatnik zawarł z umowę o pracę z ubezpieczoną, w konsekwencji czego ubezpieczona D. W.

(1) podlega obowiązkowo ubezpieczeniom: emerytalnemu, rentowemu, chorobowemu i wypadkowemu od 01.03.2019 r., jako pracownik u płatnika składek (...) Sp. z o.o. sp.k.

/odwołanie k. 1-6 akt VIII U 731/21/

W odpowiedzi na powyższe organ rentowy wniósł o oddalenie obu odwołań podtrzymując argumentację podniesioną w zaskarżonej decyzji.

/odpowiedzi na odwołania k. 12-13 v. akt VIII U 730/21 i k.9-12 akt VIII U 731/21/

Postanowieniem Sądu z dnia 29.03.2021 r. sprawy z obu odwołań połączono do wspólnego rozpoznania.

/postanowienie k. 15 akt VIII U 731/21/

Na rozprawie w dniu 10.01.2022r. pełnomocnik wnioskodawczyni poparł odwołanie i wniósł o zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego wg norm przepisanych, pełnomocnik płatnika poparł odwołanie Pełnomocnik organu rentowego wniósł o oddalenie odwołań i zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego po 180 zł.

/stanowisko procesowe stron - protokół z rozprawy z dnia 10.01.2022r. - 01:27:55-01:42:55/

Sąd Okręgowy w Łodzi ustalił następujący stan faktyczny:

(...) Sp. z o.o. Sp. Komandytowa prowadzi działalność gospodarczą przedmiotem, której jest import, eksport oraz sprzedaż hurtowa i detaliczna ekologicznych materiałów opałowych oraz ściólek dla zwierząt. Płatnik działa od 2018 r. Funkcje prezesa zarządu płatnika pełni R. R. (1). Co roku spółka zwiększa swoje obroty i liczbę klientów.

/zeznania występującego w imieniu płatnika R. R. (1) - protokół z rozprawy z dnia 10.01.2022 r. 01:02:22 -01:27:55 w związku z informacyjnymi wyjaśnieniami - protokół z rozprawy z dnia 22.09.2021 00:25:13 -00:58:15, zeznania wnioskodawczyni protokół z rozprawy z dnia 10.01.2022 r. 00:47:47-01:02:22 w związku z informacyjnymi wyjaśnieniami - protokół z rozprawy z dnia 22.09.2021 00:03:14-00:25:13, zeznania świadka I. R. protokół z rozprawy z dnia 22.09.2021 01:03:33-01:15:45, zeznania świadka S. B. protokół z dnia 22.09.2021 01:15:45 -01:28:01, zeznania świadka K. O. protokół z rozprawy z dnia 10.01.2022 r.00:03:45-00:30:50/

D. W. (1) z wykształcenia jest psychologiem. Posiada doświadczenie zawodowe w pracy w charakterze pracownika biurowego.

/dyplom i świadectwa pracy w aktach osobowych załączonych do akt sprawy, zeznania wnioskodawczyni protokół z rozprawy z dnia 10.01.2022 r. 00:47:47-01:02:22 w związku z informacyjnymi wyjaśnieniami protokół z rozprawy z dnia 22.09.2021 00:03:14-00:25:13, zeznania świadka A. K. (1) - protokół z rozprawy z dnia 22.09.2021 01:40:07-01:54:00/

Wnioskodawczyni cierpi na schizofrenię paranoidalną. W związku z posiadany schorzeniem pozostaje pod stałą opieką lekarską. W dniu 4 lutego 2019 roku podczas wizyty lekarskiej odnotowano: „niepokój o pracę, nie ma umowy o pracę, nie wyraża zgody na hospitalizację tłumacząc, że nie może się na to zgodzić bo nie ma zabezpieczenia finansowego”.

/bezsporne, nadto: dokumentacja medyczna k. 49, k. 53-55,63-64, 66-77, koperta k. 152, zeznania świadka A. K. (1) - protokół z rozprawy z dnia 22.09.2021 01:40:07-01:54:00/

D. W. (1) była zgłoszona do obowiązkowych ubezpieczeń społecznych jako zleceniobiorca u innego płatnika składek do dnia 17 lutego 2019 r.,

/bezsporne/

W dniu 28 lutego 2019 r. pomiędzy płatnikiem składek (...) Sp. z o.o. Sp. Komandytowa reprezentowanym przez R. R. (1) a D. W. (1) została zawarta umowa nazwana przez strony „umową o pracę na czas nieokreślony” od 1 marca 2019 r., w pełnym wymiarze czasu pracy, na stanowisku pracownik biurowy z wynagrodzeniem miesięcznym brutto 2774,96 zł., z miejscem wykonywania pracy ul (...) S.. Od 1.01.2021 r. strony ustaliły wysokość wynagrodzenia za pracę na kwotę 2800 brutto

/umowa k. 22 akt ZUS, nadto w aktach osobowych załączonych do akt sprawy, porozumienie stron z dnia 1.01.2021 w aktach osobowych załączonych do akt spraw /

Płatnik składek (...) Sp. z o.o. Sp. Komandytowa zgłosił D. W. (1) do obowiązkowych ubezpieczeń społecznych jako pracownika od 1 marca 2019 r. Dokument zgłoszeniowy został przekazany 8 marca 2019 r.

/bezsporne, druk (...) w aktach osobowych załączonych do akt sprawy/

Wynagrodzenie za pracę z tytułu zawartej umowy miało być płatne przelewem.

/potwierdzenie przelewu k. 9-10v, zeznania wnioskodawczynie protokół z rozprawy z dnia 10.01.2022 r. 00:47:47-01:02:22 w związku z informacyjnymi wyjaśnieniami protokół z rozprawy z dnia 22.09.2021 00:03:14-00:25:13/

(...) wnioskodawczynie A. K. (1) jest znajomym R. R. (1) od około 15-20 lat. Natomiast partnerka płatnika - S. B. znała A. K. (1) i odwołując wcześniej, gdyż prowadzili oni Towarzystwo (...), do którego uczęszczała.

/zeznania występującego w imieniu płatnika R. R. (1) protokół z rozprawy z dnia 10.01.2022 r. 01:02:22 -01:27:55 w związku z informacyjnymi wyjaśnieniami protokół z rozprawy z dnia 22.09.2021 00:25:13 -00:58:15,, zeznania świadka A. K. (1) protokół z rozprawy z dnia 22.09.2021 01:40:07-01:54:00/

A. K. (1) informował R. R. (1) o problemach zdrowotnych wnioskodawczynie.

/zeznania świadka A. K. (1) - protokół z rozprawy z dnia 22.09.2021 01:40:07-01:54:00/

W latach 2018-2021 płatnik zatrudniał:

- K. O. w okresie 1.12.2018-28.02.2019 na stanowisku menager biura w pełnym wymiarze czasu pracy za wynagrodzeniem 3320,00 zł miesięcznie,

- Y. Y. w okresie 25.02.2019 -30.11.2020 w ramach umowy zlecenie do obsługi biura za wynagrodzeniem 2570,00 i w okresie 1.12.2020 -01.05.2021 w oparciu o umowę o pracę na stanowisku pracownik biurowy za wynagrodzeniem 3704,60 zł miesięcznie,

- 2 inne osoby w 2019r. w oparciu o umowę o dzieło,

-A. K. (2) w okresie 11.05.2020-25.06.2020 na stanowisku handlowca w pełnym wymiarze czasu pracy za wynagrodzeniem 2600 zł,

- nadto R. R. (1) prezesa zarządu na stanowisku handlowca na 1/8 etatu za wynagrodzeniem 350 zł miesięcznie.

/zestawienie k. 89, akta osobowe K. O. załączone do akt sprawy, dokumentacja dot. – Y. Y. w koperta k. 124, zeznania występującego w imieniu płatnika R. R. (1) protokół z rozprawy z dnia 10.01.2022 r. 01:02:22 -01:27:55 w związku z informacyjnymi wyjaśnieniami protokół z rozprawy z dnia 22.09.2021 00:25:13 -00:58:15, zeznania świadka S. B. protokół z dnia 22.09.2021 01:15:45 -01:28:01/

Do obowiązków K. O. w ramach zatrudnienia u płatnika należała obsługa sprzedaży firmy -wystawiała bieżące faktury i zlecenia transportowe- średnio 20 dziennie. Wysyłała je mailem. Segregowała dokumentację umieszczając

ją w segregatorach. Faktury układała chronologicznie. (...) jednego zamówienia wiązała się wygenerowaniem 5-8 dokumentów. Bywało, że zajmowała się zaległymi rzeczami, np. fakturami o których wystawieniu płatnik wcześniej zapomniał. Zaległe faktury należało też poukładać i włożyć do segregatora. Nie zajmowała się uporządkowaniem wszystkich zaległości. Ww świadczyła pracę w lokalu na ul (...). Korzystała z firmowego komputera. Zdarzało się że pracowała zdalnie.

/zeznania świadka K. O. protokół z rozprawy z dnia 10.01.2022 r.00:03:45-00:30:50, zeznania występującego w imieniu płatnika R. R. (1) protokół z rozprawy z dnia 10.01.2022 r. 01:02:22 -01:27:55 w związku z informacyjnymi wyjaśnieniami protokół z rozprawy z dnia 22.09.2021 00:25:13 -00:58:15, zeznania świadka S. B. protokół z dnia 22.09.2021 01:15:45 -01:28:01/

Po odejściu z pracy K. O. płatnik na jej miejsce zatrudnił początkowo na umowę zlecenia - później na umowę o pracę Y. Y.. Ww świadczyła pracę w lokalu na ul (...), potem przy ul (...). Zajmowała się bieżącą obsługą biura w godzinach 9-17. Przygotowywała dokumenty związane ze sprzedażą towaru, była odpowiedzialna za transport, zajmowała się bieżącymi zamówieniami. Pracowała na służbowym laptopie.

/zeznania występującego w imieniu płatnika R. R. (1) protokół z rozprawy z dnia 10.01.2022 r. 01:02:22 -01:27:55 w związku z informacyjnymi wyjaśnieniami protokół z rozprawy z dnia 22.09.2021 00:25:13 -00:58:15, zeznania świadka I. R. protokół z dnia 22.09.2021 01:03:33-01:15:45, zeznania świadka S. B. protokół z dnia 22.09.2021 01:15:45 -01:28:01, zeznania świadka Y. Y. ob. J. protokół z dnia 22.09.2021 -01:28:01-01:40:07/

R. R. (1) zdarzało się wystawiać faktury z opóźnieniem, zapominać o konieczności ich wystawienia. Mogło się zdarzyć, iż jakieś faktury były nieopłacone.

/faktury i potwierdzenia płatności k.156-1159, zeznania występującego w imieniu płatnika R. R. (1) protokół z rozprawy z dnia 10.01.2022 r. 01:02:22 -01:27:55 w związku z informacyjnymi wyjaśnieniami protokół z rozprawy z dnia 22.09.2021 00:25:13 -00:58:15/

D. W. (1) nie była upoważniona do podpisywania dokumentów firmowych.

/zeznania wnioskodawczyni protokół z rozprawy z dnia 10.01.2022 r. 00:47:47-01:02:22 w związku z informacyjnymi wyjaśnieniami protokół z rozprawy z dnia 22.09.2021 00:03:14-00:25:13 /

Zarówno Y. Y., jak i S. B. (partnerka R. R. (1)) w spornym okresie widywały wnioskodawczynię w lokalu na ul (...).

/zeznania świadka Y. Y. ob. J. protokół z dnia 22.09.2021 -01:28:01-01:40:07, zeznania świadka S. B. protokół z dnia 22.09.2021 01:15:45 -01:28:01/

Od 17 maja 2019 r. D. W. (1) stała się niezdolna do pracy. Wówczas została pozwana przez swojego lekarza za umieszczenie negatywnej oceny na jej temat. Przeciwko niej było prowadzone postępowanie karne z oskarżenia prywatnego. Wnioskodawczyni była pół roku na zwolnieniu lekarskim, pół roku na świadczeniu rehabilitacyjnym. W chwili obecnej przebywa na urlopie bezpłatnym.

/dokumentacja medyczna k. 49, k. 53-55,63-64, 66-77, koperta k. 152, zestawienie absencji chorobowych k. 90, zeznania wnioskodawczyni protokół z rozprawy z dnia 10.01.2022 r. 00:47:47-01:02:22 w związku z informacyjnymi wyjaśnieniami protokół z rozprawy z dnia 22.09.2021 00:03:14-00:25:13, zeznania występującego w imieniu płatnika R. R. (1) protokół z rozprawy z dnia 10.01.2022 r. 01:02:22 -01:27:55 w związku z informacyjnymi wyjaśnieniami protokół z rozprawy z dnia 22.09.2021 00:25:13 -00:58:15, zeznania świadka A. K. (1) protokół z rozprawy z dnia 22.09.2021 01:40:07-01:54:00/

Za D. W. (1) płatnik składek przekazał imienne raporty miesięczne o należnych składkach za marzec i kwiecień 2019 r. w wysokości 2774,96 zł, za maj 2019 r. w wysokości 1479,98 zł oraz za okres od czerwca 2019 r. do listopada 2020 r.

w wysokości 0,00 zł. W przekazanych za D. W. (1) imiennych raportach miesięcznych o wypłaconych świadczeniach i przerwach w opłacaniu składek płatnik składek wykazał od 17 maja do 18 czerwca 2019 r. wynagrodzenie za czas niezdolności do pracy, od 19 czerwca 2019 r. do 31 października 2019 r. - zasiłek chorobowy z ubezpieczenia chorobowego, od 15 listopada 2019 r. do 8 listopada 2020 r. - świadczenie rehabilitacyjne oraz od 9 listopada 2020 r. do 30 listopada 2020 r. - urlop bezpłatny udzielony na pisemny wniosek.

/bezsporne; nadto zeznania wnioskodawczyni protokół z rozprawy z dnia 10.01.2022 r. 00:47:47-01:02:22 w związku z informacyjnymi wyjaśnieniami protokół z rozprawy z dnia 22.09.2021 00:03:14-00:25:13 /

Na miejsce wnioskodawczyni na czas jej nieobecności nikt nie został zatrudniony.

/zeznania występującego w imieniu płatnika R. R. (1) protokół z rozprawy z dnia 10.01.2022 r. 01:02:22 -01:27:55 w związku z informacyjnymi wyjaśnieniami protokół z rozprawy z dnia 22.09.2021 00:25:13 -00:58:15, zeznania świadka S. B. protokół z dnia 22.09.2021 01:15:45 -01:28:01, zeznania świadka Y. Y. ob. J. protokół z dnia 22.09.2021 -01:28:01-01:40:07/

Od maja 2021 roku płatnik zatrudnia nowego pracownika do zajmowania się bieżącymi sprawami i dokumentami. Wszystkie zaległości zostały uporządkowane. Płatnik potrzebuje pracownika, który przejąłby częściowo obowiązki obecnego i zajął się jeszcze innymi kwestiami.

/zeznania występującego w imieniu płatnika R. R. (1) protokół z rozprawy z dnia 10.01.2022 r. 01:02:22 -01:27:55 w związku z informacyjnymi wyjaśnieniami protokół z rozprawy z dnia 22.09.2021 00:25:13 -00:58:15/

Brak jest dokumentów, które wskazywałyby, że względne porządkowanie dokumentacji dla płatnika przez wnioskodawczynię miałyby dla niego jakiegokolwiek wymierne korzyści.

/bezsporne, a nadto zeznania występującego w imieniu płatnika R. R. (1) protokół z rozprawy z dnia 10.01.2022 r. 01:02:22 -01:27:55 w związku z informacyjnymi wyjaśnieniami protokół z rozprawy z dnia 22.09.2021 00:25:13 -00:58:15. zeznania świadka I. R. protokół z rozprawy z dnia 22.09.2021 01:03:33-01:15:45/

Z tytułu prowadzonej działalności płatnik osiągał następujące zyski :

- w 2018 r.- 283430,28 zł

-w 2019 r. -151 071,65 zł

-w 2020- 251.44,65 zł

/zestawienia zysków i strat, w 2018 r. i 2019 r. k. 19-20 akt ZUS zestawienia zysków i strat, w 2018 r. i 2019 r. k. 91-123 oraz deklaracje PIT- 4R za 2018 r., za 2019 r. i za 2020 r. k 10-18 akt ZUS/

Powyzszy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie zgromadzonych dowodów w postaci dokumentów w tym znajdujących się w aktach ZUS oraz dokumentacji osobowej wnioskodawczyni jak i dotyczącej Y. Y. (ob. J.), K. O., dokumenty te nie były bowiem kwestionowane przez żadną ze stron.

Oceniając zebrany w sprawie materiał dowodowy, Sąd nie dał wiary zeznaniom wnioskodawczyni, płatnika i świadków w zakresie, w jakim wskazywali na realność kwestionowanej przez ZUS w zaskarżonej decyzji umowy o pracę oraz faktycznego świadczenia pracy przez ubezpieczoną w ramach tej umowy na rzecz płatnika.

Podkreślić należy iż świadkowie, tj. K. O., S. B., A. Y. Y., I. R. nie znali i nie umieli sprecyzować obowiązków, jakie faktycznie w ramach umowy o pracę miała wykonywać wnioskodawczyni, a jeśli nawet wypowiedali się w tym przedmiocie (A. K. (1), S. B., I. R.) to były to informacje zasłyszane albo od wnioskodawczyni, albo od R. R. (1), nadto

lakoniczne - tym samym ich wyjaśnienia w tym przedmiocie nie mogły stanowić wiarygodnej podstawy ustaleń w sprawie.

Co do zaś samych wyjaśnień stron w tym przedmiocie podnieść należy, iż niejednokrotnie były one ze sobą sprzeczne i nie korespondowały z pozostałym zgromadzonym w sprawie materiałem dowodowym.

Podkreślić należy iż wnioskodawczyni pierwotnie w swych informacyjnych wyjaśnieniach wskazywała, że w ramach umowy o pracę porządkowała zaszłości w firmie, segregowała dokumenty sprawdzała, czy wpłynęły wszystkie należności, nie korzystała z komputera, jak miała fakturę to miała iść do R. R. i wyjaśnić czy wpłynęły pieniądze. Zeznawała też, że miała kompletować dokumenty mniej więcej z paru lat wstecz, tj. faktury od dostawcy, faktury transportowe, dokumenty odbioru przez klienta, zlecenie transportu. Miała chodzić do szefa i pytać, czy była wykonana płatność. Wskazywała, że były sytuacje, iż R. R. nie wystawiał faktury i klient mu nie płacił. Faktura była wystawiana dopiero po tym jak miała uporządkować dokumenty. Następnie składając zeznania, precyzowała wskazując już w nieco odmienny sposób, że sprawdzała czy kwota na zleceniu zgadza się z kwotą na fakturze, czy jest komplet dokumentów z transakcji, potwierdzenie odebrania zamówienia od klienta, miała sprawdzać czy klient jest płatnikiem VAT w UE, jeżeli tak, to mogła odłożyć dokumenty, jeżeli nie, to płatnik miał problem. Wykrywała błędy, brak podpisu odbiorcy, błędy w kwotach między fakturą transportową a zleceniem transportu.

Natomiast R. R. w informacyjnych wyjaśnieniach wskazywał, iż wnioskodawczyni nie korzystając z komputera miała porównywać dokumenty w segregatorach, sprawdzać czy ceny zgadzają się z fakturą, informować o brakach. Następnie na kolejnej rozprawie zeznając wskazywał, iż wnioskodawczyni sprawdzała, czy pod dokumentem sprzedaży jest podpisana informacja czy klient jest płatnikiem VAT w UE (a musiał nim być, bo przed sprzedażą się to weryfikuje, a nie po), miała wyszukiwać braki w dokumentacji, a gdyby były on ją odszukiwał i drukował z systemu. Miała sprawdzać zaszłości, czym on sam nie mógł się zajmować. WW kategorycznie zaprzeczył, że D. W. weryfikowała, czy faktura za transport była zapłacona. Obowiązkiem jej było porównanie zgodności dokumentów przewozowych z pozostałymi dokumentami np. zleceniem transportowym. Miała się upewnić czy płatnik nie zapłacił więcej, niż powinien.

Tym samym, zdaniem Sądu ww. nie wskazywali na czynności tożsame, wzajemnie sobie zaprzeczali i zmieniali własne wyjaśnienia składane w procesie. W oparciu o nie, nie sposób więc jednoznacznie ustalić czym miała w ramach umowy zajmować się wnioskodawczyni, jakie czynności wykonywała w ramach rzekomego tylko segregowania/porządkowania zeszłej dokumentacji, czy także kontroli i czy miały one gospodarcze znaczenie dla płatnika z punktu widzenia jego działalności. Brak możliwości ustalenia co w ramach pracy biurowej ubezpieczona robiła, zdaniem Sądu skutkuje zaś niemożliwością stwierdzenia, że obowiązki te były faktycznie wykonywane. Sąd przy tym nie traci z pola widzenia, iż S. B., Y. Y. potwierdziły obecność ubezpieczonej w biurze płatnika w okresie zawarcia kwestionowanej umowy. Niemniej jednak ta okoliczność nie świadczy jeszcze o wykonywaniu przez nią faktycznie pracy. Y. Y. nie wiedziała czym w ogóle zajmowała się wnioskodawczyni, wskazała jednak, iż korzystała ze służbowego komputera i drukowała dokumenty na tej samej drukarce co ona. Tym zaś okolicznościom stanowczo zaprzeczal sam płatnik, jak i wnioskodawczyni wskazując, iż nie korzystała ona z komputera. Nadal zatem pozostaje niejasnym co wtedy ubezpieczona robiła. S. B. twierdziła zaś że ubezpieczona wykonywała czynności biurowe, ale nie wiedziała jakie, bazując w tym zakresie na informacjach partnera R. R. (1). To zaś nie jest wystarczające dla ustalenia, że praca przez wnioskodawczynię była wykonywana.

Wspomnieć również należy, iż partner wnioskodawczyni A. K. (1) zeznawał, że wnioskodawczyni w ramach zatrudnienia miała się zajmować pracą jak najmniej odpowiedzialną porządkowaniem dokumentów. Tymczasem, zarówno ona, jak i płatnik wskazywali, że miała rzekomo nie tylko układać i porządkować zalegające dokumenty, ale i dokonywać ich formalnej kontroli. W końcu podkreślić trzeba, iż płatnik podnosił, że po ewentualnym powrocie D. W. miałyby wykonywać czynności bieżące, do wykonywania których zatrudnił już pracownika i poszukuje nawet kolejnego, bo zaległe kwestie są już uregulowane. Wątpliwym jest więc w świetle tych niespójnych wyjaśnień, czy i na jaką pracę wnioskodawczyni zapotrzebowanie faktycznie istniało. Nadto wskazać należy, że oprócz ogólnych stwierdzeń, że do obowiązków odwołującej należało porządkowanie dokumentów – nie sprecyzowano, jaki konkretnie okres obejmowały zadania wnioskodawczyni. Wprawdzie D. W. (1) na pytanie Sądu wyjaśniła, że był to okres 2018

roku, może 2017 roku, przy czym spółka powstała w 2018 roku, a nadto płatnik nie doprecyzował tej okoliczności. Z ustaleń wynika, że w trakcie nieobecności w pracy odwołującej, nikogo nie zatrudniono na jej miejsce oraz, że w firmie nie ma potrzeby uporządkowywania dokumentów, bo „wszystkie zaległości uporządkowano”. Z tego wynika, że wnioskodawczyni miałaby być zatrudniona na czas nieokreślony w 2019 roku do porządkowania dokumentów firmy powstałej w 2018 roku, co zostało w zasadzie uczynione w okresie 2,5 miesiąca. Jakże zatem czynności miałaby wykonywać po tym okresie, skoro w trakcie jej nieobecności nie zatrudniono nowego pracownika na jej miejsce.

Poza tym niejasne są okoliczności związane z zatrudnieniem wnioskodawczyni, gdyż wnioskodawczyni oraz świadek S. B. podały, że to właśnie partnerka R. R. (1) poinformowała A. K. (1) o tym, że płatnik poszukuje kogoś na stanowisko pracownika biurowego. Natomiast A. K. (1) wskazywał, że gdy rozmawiał z R. R. (1) to sam „tak od słowa do słowa poprosił go o zatrudnienie wnioskodawczyni”.

Znamiennym jest też, iż w procesie za okres zatrudnienia poza dokumentacją osobową, czy inną dokumentacją dotyczącą pracownika, które stanowią formalny element zatrudnienia, a nie są dowodem faktycznego istnienia pomiędzy stronami stosunku pracy, nie przedłożono jakichkolwiek innych dokumentów potwierdzających działalność wnioskodawczyni. Przedstawione przez płatnika faktury, które faktycznie opłacono z opóźnieniem, w żadnym razie nie potwierdzają faktu wykonywania pracy przez ubezpieczoną. Opóźnienia tego rodzaju w działalności gospodarczej nie są niczym nadzwyczajnym. A to, że je wykryto nie oznacza, że wnioskodawczyni miała w tym swój udział. W zgromadzonym w sprawie materiale nie ma zatem potwierdzenia że umowa zwarta przez strony była faktycznie realizowana.

Nie bez znaczenia pozostaje także okoliczność, że w dokumentacji medycznej wnioskodawczyni z lutego 2019 roku (a zatem z okresu bezpośrednio poprzedzającego zawarcie spornej umowy) wynika, że odwołująca był niespokojna z powodu „braku umowy o pracę” i odmawiała z tego powodu hospitalizacji. To oznacza, że lekarz prowadzący widział potrzebę badań wnioskodawczyni w warunkach szpitalnych (może nie bezwzględnie, ale przewidywał taką konieczność, skoro to odnotowano), a przyczyna dla której nie doszło do tego była związana między innymi z faktem, że wtedy nie była ona zatrudniona w oparciu o umowę o pracę.

Czyniąc ustalenia, na podstawie art. 235² § 1 pkt 2 kpc Sąd pominął wniosek pełnomocnika organu rentowego o załączenie akt sprawy karnej na okoliczność, czy istnieje związek między niezdolnością do pracy wnioskodawczyni z wpisem na stronie internetowej. Podnieść należy, iż fakt zaistnienia niezdolności do pracy wnioskodawczyni od dnia 17 maja 2019 r. nie jest sporny. Kwestia zaś na skutek jakich okoliczności do niego doszło przy uwzględnieniu schorzenia na jakie cierpi wnioskodawczyni nie ma żadnego znaczenia dla rozstrzygnięcia, tj. przede wszystkim oceny czy zawarta przez strony umowa o pracę była faktycznie realizowana.

Sąd Okręgowy w Łodzi zważył, co następuje:

Odwołania jako niezasadne podlegały oddaleniu.

Zgodnie z treścią art. 6 ust. 1 pkt 1, art. 8 ust. 1 i art. 11 ust. 1 i art. 12 ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych (tekst jednolity Dz.U. z 2021 r. poz. 423 t.j.) pracownicy, to jest osoby pozostające w stosunku pracy, podlegają obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym.

Stosownie do treści art. 1 ust 1 ustawy z dnia 25 czerwca 1999 roku o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa. (Dz.U. z 2021 r. poz. 1133 t.j.) osobom tym, w razie choroby lub macierzyństwa, przysługują świadczenia pieniężne na warunkach i w wysokości określonych ustawą.

W myśl art. 4 w ust 1 i 2 ustawy zasiłkowej ubezpieczony podlegający obowiązkowo ubezpieczeniu nabywa prawo do zasiłku chorobowego po upływie 30 dni nieprzerwanego ubezpieczenia chorobowego.

O uznaniu stosunku łączącego dwie osoby za stosunek pracy rozstrzygają przepisy prawa pracy.

Według art. 22 § 1 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 roku kodeks pracy, przez nawiązanie stosunku pracy pracownik zobowiązuje się do wykonywania pracy określonego rodzaju na rzecz pracodawcy i pod jego kierownictwem oraz w miejscu i czasie wyznaczonym przez pracodawcę, a pracodawca do zatrudniania pracownika za wynagrodzeniem.

Do cech pojęciowych pracy stanowiącej przedmiot zobowiązania pracownika w ramach stosunku pracy należą osobiste i odpłatne jej wykonywanie w warunkach podporządkowania. Zgodnie ze stanowiskiem judykatury stosunek ubezpieczeniowy jest następczy wobec stosunku pracy i powstaje tylko wówczas, gdy stosunek pracy jest realizowany. Jeżeli stosunek pracy nie powstał bądź też nie jest realizowany, wówczas nie powstaje stosunek ubezpieczeniowy, nawet jeśli jest odprowadzana składka na ubezpieczenie społeczne (wyrok Sądu Apelacyjnego w Lublinie z dnia 17 stycznia 2006 roku III AUa 433/2005, Wspólnota (...)). Podleganie pracowniczemu tytułowi ubezpieczenia społecznego jest uwarunkowane nie tyle opłacaniem składek ubezpieczeniowych, ile legitymowaniem się statusem pracownika rzeczywiście świadczącego pracę w ramach ważnego stosunku pracy (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 18 października 2005 roku o sygn. akt II UK 43/05, OSNAPiUS rok 2006/15 – 16/251).

W przedmiotowej sprawie organ rentowy stanął na stanowisku, iż umowa o pracę zawarta między ubezpieczoną D. W. (1) a płatnikiem składek (...) Sp. z o.o. Sp. Komandytowa, jest nieważna, bowiem została zawarta dla pozoru.

Zgodnie z art. 83 § 1 k.c. nieważne jest oświadczenie woli złożone drugiej stronie za jej zgodą dla pozoru.

Z czynnością prawną pozorną mamy do czynienia wówczas, gdy występują, łącznie, następujące warunki: oświadczenie woli musi być złożone tylko dla pozoru, oświadczenie woli musi być złożone drugiej stronie, adresat oświadczenia woli musi zgadzać się na dokonanie czynności prawnej jedynie dla pozoru, czyli być aktywnym uczestnikiem stanu pozorności. Pierwsza i zasadnicza cecha czynności pozornej wyraża się brakiem zamiaru wywołania skutków prawnych, jakie prawo łączy z tego typu i treścią złożonego oświadczenia. Jest to zatem z góry świadoma sprzeczność między oświadczonymi a prawdziwymi zamiarami stron, czyli upozorowanie stron na zewnątrz i wytworzenie przeświadczenia dla określonego kręgu (otoczenia), nie wyłączając organów władzy publicznej, że czynność o określonej treści została skutecznie dokonana. Jednakże zgodnie ze stanowiskiem Sądu Najwyższego, wyrażonym w wyroku z 14 marca 2001 roku (sygn. akt III UKN 258/00, opubl. OSNAP 2002/21/527), nie można przyjąć pozorności oświadczeń woli o zawarciu umowy o pracę, gdy pracownik podjął pracę i ją wykonywał, a pracodawca świadczenie to przyjmował. Nie wyklucza to rozważenia, czy w konkretnym przypadku zawarcie umowy zmierzało do obejścia prawa (art. 58 § 1 k.c. w związku z art. 300 k.p.).

O czynności prawnej mającej na celu obejście ustawy można mówić wówczas, gdy czynność taka pozwala na uniknięcie zakazów, nakazów lub obciążeń wynikających z przepisu ustawy i tylko z takim zamiarem została dokonana. Nie jest natomiast obejściem prawa dokonanie czynności prawnej w celu osiągnięcia skutków, jakie ustawa wiąże z tą czynnością prawną. Skoro z zawarciem umowy o pracę ustawa o systemie ubezpieczeń społecznych wiąże obowiązek ubezpieczenia emerytalno-rentowego, chorobowego i wypadkowego, podjęcie zatrudnienia w celu objęcia ubezpieczeniem i ewentualnego korzystania ze świadczeń z tego ubezpieczenia nie może być kwalifikowane jako obejście prawa.

W sytuacji, gdy wolą stron zawierających umowę było faktyczne nawiązanie stosunku pracy i doszło do świadczenia pracy za wynagrodzeniem, sama świadomość jednej ze stron umowy, a nawet obu stron, co do wystąpienia w przyszłości zdarzenia uprawniającego do świadczeń z ubezpieczenia społecznego, nie daje podstawy do uznania, że umowa miała na celu obejście prawa (wyrok SN z dnia 2 lipca 2008 roku, sygn. akt II UK 334/07, opubl. L.).

Sąd Okręgowy w całości podziela stanowisko Sądu Najwyższego wyrażone w wyroku z dnia 24 lutego 2010 roku w sprawie o sygn. akt II UK 204/09 (lex nr 590241), iż o tym czy strony istotnie nawiązały stosunek pracy stanowiący tytuł ubezpieczeń społecznych nie decyduje samo formalne zawarcie umowy o pracę, wypłata wynagrodzenia, przystąpienie do ubezpieczenia i opłacenie składki, wystawienie świadectwa pracy, ale faktyczne i rzeczywiste realizowanie elementów charakterystycznych dla stosunku pracy, a wynikających z art. 22 § 1 k.p. Istotne więc jest, aby stosunek pracy zrealizował się przez wykonywanie zatrudnienia o cechach pracowniczych.

W uzasadnieniu wyroku Sądu Najwyższego z dnia 21 maja 2010 r. w sprawie o sygn. akt I UK 43/10 (Lex nr 619658) można wyczytać, że umowa o pracę jest zawarta dla pozor, a przez to nie stanowi tytułu do objęcia ubezpieczeniami społecznymi, jeżeli przy składaniu oświadczeń woli obie strony mają świadomość, że osoba określona w umowie jako pracownik nie będzie świadczyć pracy, a podmiot wskazany jako pracodawca nie będzie korzystać z jej pracy, czyli strony z góry zakładają, iż nie będą realizowały swoich praw i obowiązków wypełniających treść stosunku pracy. Skoro z zawarciem umowy o pracę ustawa z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2009 roku, Nr 205, poz. 1585 ze zm.) wiąże obowiązek ubezpieczenia emerytalnego i rentowych oraz wypadkowego i chorobowego, to podjęcie zatrudnienia w celu objęcia tymi ubezpieczeniami i ewentualnie korzystania z przewidzianych nimi świadczeń nie jest obejściem prawa.

W wyroku Sądu Najwyższego z dnia 24 sierpnia 2010 r. w sprawie o sygn. akt I UK 74/10 (lex numer 653664) stwierdzono zaś, że podstawą ubezpieczenia społecznego jest rzeczywiste zatrudnienie, a nie sama umowa o pracę (art. 22 k.p., art. 6 ust. 1 pkt 1 i art. 13 pkt 1 w/w ustawy). Umowa o pracę nie jest czynnością wyłącznie kauzalną, gdyż w zatrudnieniu pracowniczym chodzi o wykonywanie pracy. Brak pracy podważa sens istnienia umowy o pracę. Innymi słowy jej formalna strona, nawet połączona ze zgłoszeniem do ubezpieczenia społecznego, nie stanowi podstawy takiego ubezpieczenia.

Z powyższego jednoznacznie wynika, że motywacja skłaniająca do zawarcia umowy o pracę nie ma znaczenia dla jej ważności przy tym wszak założeniu, że nastąpiło rzeczywiste jej świadczenia zgodnie z warunkami określonymi w art. 22 § 1 k.p. Tym samym nie można byłoby czynić odwołującej zarzutów, że zawarła umowę o pracę jedynie w celu uzyskania świadczeń z ubezpieczeń społecznych, pod tym wszakże warunkiem, że na podstawie kwestionowanej umowy realizowałyby zatrudnienie o cechach pracowniczych.

Mając na uwadze dotychczas poczynione rozważania prawne należy podkreślić, że w realiach niniejszej sprawy Sąd Okręgowy w celu dokonania kontroli prawidłowości zaskarżonej decyzji organu rentowego musiał zatem badać, czy pomiędzy wnioskodawczynią a płatnikiem składek istotnie doszło do nawiązania i realizacji stosunku pracy w warunkach określonych w art. 22 § 1 k.p.

W tej sytuacji do Sądu należało przeprowadzenie oceny, czy analizowany stosunek prawny nosił konstytutywne cechy stosunku pracy.

W tym celu Sąd zbadał, czy odwołująca się osobiście świadczyła pracę podporządkowaną pracodawcy (pod kierownictwem pracodawcy) w sposób ciągły, odpłatny, na rzecz i ryzyko pracodawcy. Dokonanie powyższego ustalenia miało bowiem znaczenie dla objęcia wnioskodawczyni obowiązkowymi ubezpieczeniami społecznymi: emerytalnym, rentowymi, chorobowym oraz wypadkowym z tytułu zatrudnienia na podstawie umowy o pracę.

Zdaniem Sądu analiza zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego prowadzi do wniosku, że ubezpieczona na rzecz płatnika składek w spornym okresie nie wykonywała pracy w ramach pracowniczego zatrudnienia. Wyżej wymieniona miała wykonywać prace pracownika biurowego jednak zgromadzony w sprawie materiał dowodowy nie pozwala nie tylko ustalić, co na nie miało się składać, ale też czy jakiegokolwiek czynności w ramach umowy na rzecz płatnika wnioskodawczyni podjęła. Jak już podniesiono zeznania stron i świadków, co do tych okoliczności są niespójne, miejscami zupełnie sprzeczne, nie ma też żadnej dokumentacji mogącej potwierdzać działalność wnioskodawczyni. Strony podnosiły, iż miała ona wychwytywać braki w dokumentacji i je uzupełniać. Tymczasem żadne konkretne przykłady wykonanych przez nią korekt, czy uzupełnień nie zostały zaprezentowane. Nie wskazano na konkretne faktury, które w skutek jej działalności miały zostać opłacone. Gdyby zaś w istocie takie wykryto w ocenie Sądu, wskazanie jakich konkretnie strat, w kontaktach z jakim kontrahentem uniknął płatnik wskutek działania wnioskodawczyni, nie byłoby problemem. Nie istniały też jakiegokolwiek zestawienia, które pozwalałyby ocenić, co konkretnie w jakim dniu wnioskodawczyni zrobiła, czy też jej adnotacje, wskazujące płatnikowi na konieczność uzupełnienia konkretnej dokumentacji, braki które zauważyła. Trudno zaś uznać, że pracując we wskazany sposób wnioskodawczyni żadnych choćby notatek nie sporządzała i wszystko było uzupełniane przez płatnika na bieżąco. Ponadto, abstrahując od treści zeznań osób bliskich, czy to wnioskodawczyni czy to R. R. (1), które należało oceniać z

ostrożnością właśnie przez pryzmat tej okoliczności, a w których ww. i tak nie byli w stanie doprecyzować czynności, jakie pracując miała faktycznie wykonywać wnioskodawczyni, wskazać należy, iż wykonywania zadań wynikających z umowy nie potwierdziła jedyna osoba w żaden sposób obecnie nie powiązana z ww. zeznająca w procesie Y. Y.. Podkreślić należy, iż ww. miała wykonywać bieżące czynności biurowe równoległe z wnioskodawczynią, która miała zajmować się „zaszłością”. Obie miały pracować w tym samym czasie, w jednym mieszkaniu w obecności i pod nadzorem R. R.. Tymczasem Y. Y. nie była w stanie określić jakichkolwiek czynności, jakie miała wykonać wnioskodawczyni. Nie potwierdziła faktu wydawania jej jakichkolwiek poleceń bieżących przez płatnika. Wydaje się to nieprawdopodobne w sytuacji, w której rzeczywiście razem wykonywałyby prace w jednym mieszkaniu. Nawet jeśli praca Y. Y. w żaden sposób nie była powiązana z pracą wnioskodawczyni, ww. mogłaby choćby orientacyjnie podać co ubezpieczona robiła w ramach swych obowiązków, w jakich godzinach przychodziła do pracy, wskazać w jaki sposób płatnik delegował jej zadania, czy nadzorował jej pracę. W końcu R. R. w świetle zeznań jej samej, pracował z Y. Y. w jednym pokoju. Tym samym byłaby ona w stanie potwierdzić fakt sprawowania przez niego nadzoru nad wnioskodawczynią. Tymczasem żadnych uwag tego rodzaju ww. nie przekazała. Sam zaś fakt obecności wnioskodawczyni w biurze wnioskodawcy nie jest jednoznaczny z podjęciem czynności na rzecz pracodawcy. Nie należy bowiem tracić z pola widzenia, że partner wnioskodawczyni był wieloletnim znajomym R. R., jak również razem z wnioskodawczynią znajomymi partnerki płatnika. Tym samym Sąd doszedł do przekonania, iż żadnych z tych czynności wnioskodawczyni nie wykonywała.

W ocenie Sądu, płatnik w ogóle w spornym okresie nie miał też potrzeby zatrudniania wnioskodawczyni. W procesie nie wykazano, iż względne braki w „zaszłej” dokumentacji zagrażały interesom płatnika, iż transakcje nie mogły być realizowane, groziły mu negatywnymi konsekwencjami. Ponadto o braku potrzeby zatrudnienia D. W. (1) świadczy przede wszystkim brak zatrudnienia pracownika na zastępstwo w czasie jej nieobecności w pracy spowodowanej chorobą i ewentualna deklaracja zatrudnienia jej w przyszłości na innych warunkach. Zapotrzebowanie na prace wnioskodawczyni nie było zatem realne. Podkreślić należy, że fakt braku zatrudnienia pracownika na zastępstwo utwierdza Sąd w przekonaniu, że zatrudnienie wnioskodawczyni przez płatnika było gospodarczo i ekonomicznie nieuzasadnione, a co za tym idzie było fikcyjne.

Reasumując zdaniem Sądu Okręgowego analiza zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego prowadzi do wniosku, że w sprawie niniejszej nie zostały spełnione wskazane omówione powyżej elementy określone w art. 22 kp świadczące o istnieniu stosunku pracy.

Jeżeli odwołująca nie wykazała podporządkowania pracowniczego i potrzeby zatrudnienia w określonych warunkach, to z tego względu nie można uznać, że czynności odwołującej były wykonywane w ramach stosunku pracy /III AUa 66/21 - wyrok SA Lublin z dnia 10-06-2021/.

W ocenie Sądu okoliczności te jednoznacznie wskazują, że celem podjętych przez płatnika i ubezpieczoną działań było wyłącznie uzyskanie przez nią świadczeń z ubezpieczenia społecznego. Przed kwestionowanym zatrudnieniem wnioskodawczyni nie miała tytułu do ubezpieczenia, a w związku z chorobą i problemami emocjonalnymi wymagała leczenia. Celem działania stron nie było więc, świadczenie pracy w ramach stosunku pracy i uzyskiwanie z tego tytułu wynagrodzenia, a jedynie osiągnięcie innych korzyści, które prawo wiąże z istnieniem stosunku pracy. Tymczasem co już podniesiono głównym celem zawarcia umowy o pracę winno być nawiązanie stosunku pracy, a jedynie rezultatem i pośrednim celem zatrudnienia jest uzyskanie wskazanych korzyści.

Wprawdzie płatnik w toku procesu złożył dokumentację dotyczącą pracownika za sporny okres, to jednak w ocenie Sądu dokumenty te nie świadczą o wykonywaniu pracy. Stworzenie tej dokumentacji miało jedynie uprawdopodobnić świadczenie pracy. Dokumentacja kadrowa potwierdza jedynie fakt formalnego jej sporządzenia, a nie jest dowodem faktycznego istnienia pomiędzy stronami stosunku pracy. Do ustalenia, że doszło do powstania między stronami stosunku pracy nie jest wystarczające spełnienie warunków formalnych zatrudnienia, a konieczne jest ustalenie, że strony miały zamiar wykonywać obowiązki stron stosunku pracy, wynikające z umowy o pracę i to czyniły /por wyrok SN z 24.02.2010 r. II UK 204/09/.

W ocenie Sądu na gruncie rozpoznawanej sprawy strony umowy musiały mieć świadomość tego, że umowa nie będzie ich obowiązywać, a ich ewentualne zobowiązania z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne, będą krótkotrwałe. Nawiązanie stosunku pracy, którego elementami są zobowiązanie się pracownika do wykonywania pracy i zobowiązanie pracodawcy do wypłacania wynagrodzenia, nie było rzeczywistym celem stron. Stronom chodziło o uzyskanie świadczeń z ubezpieczenia chorobowego i temu celowi podporządkowały skonstruowanie określonej sytuacji prawnej, a umowa o pracę stanowić miała przede wszystkim narzędzie do realizacji tego celu. Fikcyjne, czyli tylko pozorne zawarcie umowy o pracę nie mogło stanowić zaś podstawy do objęcia obowiązkowymi ubezpieczeniami pracowników.

Wobec powyższego Sąd uznał, że zaskarżona decyzja Zakładu Ubezpieczeń Społecznych ustalająca niepodleganie przez D. W. (1) od 1 marca 2019 r. ubezpieczeniom społecznym z tytułu zatrudnienia na podstawie umowy o pracę jako pracownika u płatnika (...) Sp. z o.o. Sp. Komandytowa odpowiada prawu i na podstawie art.477¹⁴§1 k.p.c. oddalił odwołania.

O kosztach procesu Sąd orzekł na podstawie art.98 §1 i §3 k.p.c., zgodnie z treścią którego strona przegrywająca sprawę obowiązana jest zwrócić przeciwnikowi koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw i celowej obrony, w tym koszty wynagrodzenia profesjonalnego pełnomocnika.

Organ rentowy wygrał sprawę w całości, stąd Sąd obciążył obu odwołujących, tj. wnioskodawczynię i płatnika obowiązkiem zwrotu poniesionych przez organ rentowy kosztów zastępstwa radcowskiego, ustalając wysokość należności od każdego z nich w oparciu o przepis §2 ust 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych (tj. Dz. U. z 2018 r., poz.265).